

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 15 December.

DICKER VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is / 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor / 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te Hellegobosch.

N E D E R L A N D E N

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag den 12den December.

De vergadering wordt ten half drie ure geopend.

Er zijn 46 leden tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de zitting van den 8 December worden gelezen en goedgekeurd.

Bij de Kamer zijn ingekomen: 1°. eene Koninklijke boodschap tot mededeeling van eene tusschen de Nederlandsche regering en het Koninkrijk Saksen gesloten overeenkomst omtrent het wederzijdsch afschaffen van het aflogsregt; 2°. eene missive van Z. Exc. den Secretaris van Staat, waarbij eene lijst der gedurende de afwezigheid der Kamer door Z. M. den Koning verleende dispensatiën wordt overgelegd. Deze stukken, die gedrukt en rondgedrukt zullen worden, worden voor kennisgeving aangenomen.

Worden uitgebragt de verslagen der centrale afdeeling over de begrootingswetten voor 1858. De Voorzitter stelt voor, de beraadslaging over de begrootings-wetten op Vrijdag aanstaande, des voor-middags ten tien ure, te bepalen; hetwelk wordt goedgekeurd.

Eenige ingekomen verzoekschriften, namelijk van verveeners in Drenthe, verzoekende verhooging van regten op den invoer van steenkolen, en van de Kamer van koophandel en branders te Schiedam en Delfshaven, tegen de onlangs voorgestelde verhooging van inkomende regten op de steenkolen, worden in handen der commissie gesteld. Daarentegen worden, op voorstel van den President, de verzoekschriften van *Albertus de Jager* en *Kannegiesser*, te Amsterdam, als op ongezegeld papier geschreven zijnde, ter zijde gelegd.

De heer *Van Welderen Rengers* heeft het woord en zegt: „Ik ben verzocht aan de Kamer aan te bieden het werk getiteld: *Nieuwe naamlijst van Grietmannen, van de vroegste tijden af tot het jaar 1795, met eenige geschiedkundige aantekeningen door jonk. mr. H. Baerdts van Sminia, grietman van Tietjerksteradeel, lid van het Provinciaal Friesch Genootschap ter beoefening van Friesche geschied-, oudheid- en taalkunde*; waarvan de schrijver hulde aan de Kamer doet, als eene bijdrage tot de kennis der geschiedenis van een niet onbelangrijk deel van ons vaderland.” — Dit boekwerk wordt met dankzegging van den inzender aangenomen, en zal in de boekerij der Kamer worden geplaatst.

De Commissie voor de verzoekschriften brengt, bij monde van denzelfden heer *van Welderen Rengers*, de beide volgende verslagen uit:

„1. In handen van Uwe Commissie is gesteld een verzoekschrift van inwoners van Utrecht en Oud-Loosdrecht, provincie Utrecht.

„Verzoekers geven te kennen, dat zij behooren tot de ingezetenen des Rijks, welke vrijwillig en duidelijk verklaard hebben zich af te scheiden van het in 1816 ingevoerd kerkelijk bestuur en Genootschap, waarbij, volgens hunne meening, de gereformeerde gezindheid niet wordt gevonden; dat zij van het begin der scheiding af aan, Z. M. bekend gemaakt hebben met de redenen, welke hen als Oud-Gereformeerden drongen zich van het sedert 1816 bestaande Nederlandsch Kerkgenootschap te scheiden.

„Requetranten leggen, ten blijke hiervan, als bijlagen, kopijen over van de adressen op onderscheidene tijden aan Z. M. ingediend, waarbij zij bescherming en erkenning van hunne gezindheid hebben verzocht, met de antwoorden op sommige derzelve. Op een dier adressen, namelijk op dat van afgevaardigden uit elke provincie, opziens hunner gemeente, bijeengekomen te Amsterdam in Maart 1836, ontvingen alle de onafgevaardigden van hetzelfde, het wel bekende besluit van 5 Julij 1836.

„Zij geven te kennen, dat Z. M. volgens dat besluit erkend heeft

dat hunne overgelegde formulieren niets behelzen strijdig met de openbare orde en met de goede zeden; en dat zij desniettegenstaande goddelijk zijn blootgesteld geweest aan vervolgingen voor de regtbanken, zoodra er meer dan 20 personen in hunne vergaderingen tegenwoordig waren.

„Zij beklagen zich verder over de militaire inlegeringen ook daar; waar de regtbank de artikelen 291 — 294 van het Strafwetboek niet van toepassing beschouwt op openbare godsdienstoefeningen der afgeschiedene Gereformeerden; en vermeenen dat deze maatregel van de administrative autoriteit strijdig is met de grondwet; ook in die streken, waar de regtbanken een veroordeelend vonnis uitspreken, en dat dezelve nimmer kan overeengebragt worden met de beginselen van burgerlijke vrijheid.

„Verzoekers geven vervolgens te kennen, dat zij nu laatstelijk eene, naar aanleiding hunner kerkelijke behoefte en overeenkomstig hunne formulieren van eenheid, door hunne kerkelijke voorgangers gereed gemaakte kerke-ordening aangenomen en met een begeleidend adres aan Z. M. opgezonden hebben. Zij stellen er het uiterste belang in dat deze laatste voor hen mogelijke poging eene opschorting der vervolgingen en wettige erkenning hunner gemeenten als zoodanig moge ten gevolge hebben; en om nu geene middelen onbeproefd te laten; vermeenen zij ook in deze vergadering hunne belangen te moeten voordragen.

„Zij behandelen breedvoerig de opmerkingen welke zij aan U Ed. Mogen wenschen voor te dragen. Zij geven te kennen dat zij geene nieuwe onbekende gezindheid wenschen te worden, maar be-luigd hebben zich te houden aan de oud-gereformeerde gezindheid en instellingen, welke gezindheid met alle deszelfs regten en vrijheden erkend is door de grondwet; want voor en tijdens de bezwering der grondwet bestond de kerkelijke organisatie, in 1816 ingevoerd, nog niet.

„Zij merken aan dat geene kerkelijke organisatie of wetgeving iemand als burger kon verplichten tot gehoorzaamheid, en achten zich dus niet gehouden aan de kerkelijke organisatie van 1816.

„Zij geven te kennen dat geen burgers van Nederland als tegenstanders van het openbaar gezag mogen behandeld worden, wanneer zij aan alle publieke wetten gehoorzamen en gewillig alle lasten van den staat dragen en merken aan dat geene gezindheid beschuldigt mag worden van inbreuk te maken op de regten en vrijheden van andere, wanneer zij openbaar belijdenis doet zelve te zorgen en te sul-len zorgen voor alle kerkelijke onkosten, zonder eenig bezwaar van 's lands schatkist.

„Zij geven te kennen, dat onder eene staatsregeling, welke niet vermengd is met kerkelijke zaken, geene heerschappij behoort ge-voerd te worden over die zaken.

„Zij beweren verder, dat artikel 291, 292 en 294 van het Wetboek van Strafwet, naar aanleiding van het regtsbeginsel door de regtbanken van Amsterdam en Heerenveen gehandhaafd, op hen van geene toepassing zijn, en treden in eene omstandige ontwikkeling der regtsgronden, welke daarop betrekkelijk zijn.

„Zij beklagen zich over de politie- en militaire maatregelen, te hunnen opzichte genomen, waarvan de gevolgen zijn geldelijke uitputting en gevangenis van minvermogenden.

„In die omstandigheden wenden zij zich tot U Ed. Mogenden, en geven te kennen, als resultaat van al hetgeen zij in het rekwest hebben voorgesteld:

„1°. dat zij geene nieuwe secte wenschen in te voeren of te vormen;

„2°. dat zij alleen wenschen gemeenschappelijk hunne godsdienst openbaar uit te oefenen, overeenkomstig de van onds bekende en erkende formulieren van eenheid hunner Christelijke gereformeerde gezindheid;

„3°. dat zij geene enkele bijdrage wenschen te vragen uit 's lands kas, noch voor hunne armen, noch voor hunne kerkelijke dienaren, noch voor hunne kerkgebouwen;

„Dat zij door goeie uilwendige stoffelijke magt hunne kerkgemeenschap begeeren staande te houden, opdat het blijke dat die kerkgemeenschap geen gewoon menschelijk genootschap is.

„Zij rekenen eindelijk de tegen hen bewerkstelligde vervolgingen strijdig met de wetten des lands en bovenal met de grondwet.

„Op alle die gronden dragen zij aan U Edel Mogenden het verzoek voor:

„Dat U Edel Mogenden zoodanig voorstel of voorstellen mogen doen als U Edel Mogenden zullen goedvinden, op dat Z. M. op hun laatst adres, ter begeleiding hunner kerkordening een besluit moge nemen, waardoor zij bevrijd worden van de veelvuldige vervolgingen ter oorzaak hunner gemeenschappelijke godsdienstoefeningen.

„Nog voegen zij daarbij het verzoek dat het U Edel Mogenden behage bij het bestaand verschil van gevoelens der regtbanken en regtsgeleerden over den zin zoowel van artikelen 291 — 294 van het thans bestaande strafwetboek als van het hoofdstuk onzer grondwet, getiteld:

„Van de Godsdienst”, aan Z. M. een voorstel te doen, ten einde voor geheel ons vaderland eene wettige en voor al de inwoners verbindende interpretatie zoowel van de genoemde artikelen van het strafwetboek, maar vooral van de bewuste artikelen over de godsdienst in onze grondwet, te bekomen.

„Uwe commissie is van oordeel dat, vermits dit verzoekschrift klagten bevat over vervolgingen welke beweerd worden plaats te hebben in strijd met de grondwet, de leden dezer vergadering in de gelegenheid behooren gesteld te worden de al of niet gegrondheid dezer klagten nader te onderzoeken. Zij stelt alzoo voor dit verzoekschrift met de bijlagen ter griffie, ter inzage van de leden, te deponeren.”

„II. Eenige grof- en hoefsmiden wonende te Etten en Leur, provincie Noord-Brabant, wenden zich tot deze vergadering, en geven te kennen dat zij ter uitoefening van hun beroep jaarlijks noodig hebben ieder 8 à 12 hoed of 144 à 216 mudden gruiskolen, en dat zij daarvan volgens de thans bestaande wetten op dat middel belasting moeten betalen tegen 26 cents per mudde, en alzoo jaarlijks f 38 à f 56 in principaal en met inbegrip der 38 procenten en van de 10 percent voor zegel nagenoeg 58 à 85 gulden.

„Dat hunne fabrieken door zoodanige belasting al te zeer worden gedrukt om te kunnen wedijveren met andere op grooter schaal ingerigt en aan sommige van welke, zoo als zij zijn geïnformeerd geworden, nog andere belastingen van accijnzen is verheven.

„Zij geven al verder te kennen dat zij boven dit alles, volgens eene thans bij U Edel Mogenden in deliberatie zijnde wet, nog worden bedreigd met eene verhooging van die belasting van 26 tot op 30 cents per mudde.

„Zij merken aan dat zij nu reeds den achteruitgang hunner zaken moeten ondervinden en beweren dat elke verhooging daaraan den laatsten slag zal geven.

„Zij vermeenen dat eene belasting op de steenkolen welke moeten dienen tot uitoefening van een beroep, niet kan gebillikt worden; en besluiten met het verzoek dat het U Edel Mogenden moge behagen in het belang hunner fabrieken en opdat zij in staat blijven voortdurend in het onderhoud hunner gezinnen te voorzien, wel te willen medewerken, dat ook zij voor hunne fabrieken vrijdom van den accijnzen op de steenkolen mogen genieten.

„Uwe commissie vermeent dat dit verzoekschrift, als betrekking hebbende tot eene wet bij deze vergadering ahangig, ter inzage van de leden behoort te worden nedergelegd ter griffie.”

In overeenkomst met de in deze verslagen gedane voorstellen en tevens tot het doen drukken en ronddelen daarvan wordt besloten Daarna wordt de vergadering gescheiden tot heden.

„SHERFROGENBOSCH, den 15 December.

Uit Minden wordt van den 30 November geschreven: „De Aartsbisschop van Keulen heeft sedert zijne aankomst alhier zijne woning nog niet verlaten, en schijnt hier nog stillet te willen leven dan te Keulen het geval was, alwaar hij noch de bezoeken van den Grootpresident noch die van den kommanderenden Generaal aangenomen heeft. Degenen, die zich hier bij hem lieten aanmelden ontvingen meermalen ten antwoord: „dat hij op dit oogenblik bezig was aan den Paus te schrijven.” De Aartsbisschop besteedt, na in zijne huiskapel de mis gelezen te hebben, den geheelen voormiddag en ook een groot gedeelte van den avond, met gebed. Het gerucht houdt zich staande, dat hij eerlang tot Kardinaal benoemd zal worden, hetwelk te waarschijnlijk is, daar op dit oogenblik geen Duitscher die waardigheid bekleedt. Ieder onpartijdige erkent, dat de Pruisische regering niet anders kon, dan de bekende maatregelen te nemen, daar men aan den Rhijn eene strekking van het Catholicismus ontwaarde, die blijkbaar Belgisch was. Intusschen is het te bejammeren, dat het sod ver heeft moeten komen, en van de zijde van den H. Stoel zoude het eene zeer goede staatkunde om den vrede te herstellen, door de bevordering van den Vrijheer Diez van Visschering tot Kardinaal en de verheffing van eenen

verdraagsamen en verheffen Pruisischen Bisschop tot Aartsbisschop van Keulen.” *Louis* (Staats-Courant).

De Leeuwin *Fanny* in de beroemde Menagerie van den heer *Martin* en Cop. heeft naar men verneemt, in den nacht van den 13 op den 14 dezer alhier een Leeuw geworpen, welke slechts eenige uren heeft geleefd. Deze zeldzaamheid is waarlijk merkwaardig, ook wordt dezelve alle avonden met veel belangstelling door een ieder bezocht.

KERKELIJKE STAAT. R O M E.

Naar men verneemt hebben de benoemde commissien ter herziening der welboeken, financiën enz. bevel bekomen om voorloopig hunne werkzaamheden te staken. Men kent de beweegredenen van dezen maatregel niet; wellicht is de regering voornemens andere commissien te benoemen.

Het gouvernement onderhandelt op dit oogenblik om de Zwitsersche troepen terug te zenden, voor dat de capitulatie geëindigd is. Deze troepen zouden eene groote schadeloosstelling erlangen, hetwelk bewijst dat het gouvernement voor geene nieuwe onlusten beducht is en de financiën niet in zulk eenen slechten staat zijn als die door sommige dagbladen wordt afgeschilderd; maar integendeel zeer goed staan.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 12 December.

Het *Journal van Frankfort* deelt mede eene correspondentie uit Keulen waarin gemeld wordt, dat de heer *Husgen* met meerderheid van stemmen en niet met algemeene stemmen tot Administrateur van het aartsbisdom van Keulen is benoemd. Het kapittel is zamengesteld uit 8 of 9 leden; volgens de *Pruisische Staats-Courant* zou thans het kapittel onverminderd den kapitulairen Proost, Mgr. *de Beyer*, Bisschop Suffragant, en van den Deken *Husgen* 8 Kanuniken kapitulair, hetgeen een tiental Kanuniken uitmaakt, tellen. Er zijn bovendien vier Kanuniken honorair, die geene stem in het kapittel hebben. Mgr. *de Beyer* die tevens tot Administrateur benoemd was, had die betrekking niet aangenomen. De familie van Mgr. den Aartsbisschop had hem klederen doen geworden en zal in zijne verdere behoeften voorzien.

Het *Journal van St. Petersburg* geeft een bericht omtrent den voortgang der werkzaamheden aan het opbouwen der *Izaaks kerk*. Om zich een denkbeeld daarvan te maken, moet men zich eenen 340 voeten hoogen tempel voorstellen, geheel van marmer en bronzen van buiten met 142 voeten breed, *basiliek* van bronzen. In het midden van het gebouw verheft zich een koepel van 109 voeten doorsnede met verguld dak, en wederom van eenen zuilengang omringd, die op het hoofdgebouw, 161 voeten boven den grond staat. In de vier hoeken bevinden zich vier kleinere insgelijks vergulde koepels. Waarschijnlijk zal het uitwendige van het gebouw in 1841 voltooid zijn. De bouwmeester, de heer *Montferrand*, houdt zich thans bezig met de 24 zuilen, die de koepel moeten omgeven, op hare hooge standplaats te brengen. De eerste derzelven werd den 22 November in bijzijn van een talrijk gezelschap opgericht, hetwelk de vaardigheid en den eenvoudigen toestel bewonderde, waarmede een steenklop van 200,000 ponden bijna 200 voeten hoog werd opgekeven,

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 12 December.

De instelling der christelijke scholen zegenviert overal. De meest vooringenomene gemoedren leggen thans hunne verwondering en erkentelijkheid aan den dag en van alle zijden ziet men de bevolkingen de levendigste verlangens voor deze godvruchtige onderwijzers der kindsheid geven.

— Uit Havre heeft men bericht dat de Hertog van *Nemours* aldaar den 8 aankomen is. De reis van Gibraltar naar Hayre is in verscheidene opzigten zeer noodlottig geweest. De *Phare*, aan boord waarvan de Prins zich bevond, den 25 van Gibraltar vertrokken, werd den volgenden dag door tegenwind genoodzaakt te Cadix binnens te loopen. De Prins bezocht deze stad incognito. Dereis werd voortgezet soodra de Zee bruikbaar scheen; doch het slechts weder bleef aanhouden en niet zonder moeite kwam men de kaap St. Vincent voorbij. De stoomboot was ter hoogte van Oporto gekomen, toen de Hertog van *Nemours* op het dek wandelende, uitgleed en tegen een der zijboorden van het vaartuig neerkomende, bij zijn val den linkerarm ter hoogte van den elleboog uit het lid viel. Den volgenden dag, toen men reeds op een vrij aanmerkelijken afstand van Oporto was; ontstond er brand aan boord van de *Phare*. De steenkolen raakten in vlam en deelden het vuur aan het nabij zijnde houtwerk mede; de toestand was niet zonder gevaar, de Zee was slecht, geen land nabij en de equipage afgemat. Niet zonder moeite raakte men dan ook deze brandmeester. Het vaartuig deed nu de haven van Corunna aan, om zich op nieuw van steenkolen te voorzien. Van daar werd men door het stormachtige weder naar de reede van Falmouth gedreven, en van daar gevaren was de boot we-

der genoodzaakt achter den dijk van Cherbourg veiligheid tegen het onstuimig weder te zoeken. Eerst den 8 bereikte men de reede van Havre, na eene vaart van veertien dagen, die anders in vier of vijf dagen wordt afgelegd.

De *Moniteur* het berigt van het ongeluk den Hertog van Nemours overgekomen, mededeelende, voegt er bij, dat de Prins, die, volgens het officieel blad, te Oran geen berigten uit Europa had, te Gibraltar gekomen zijnde, besloot over Havre den terugtocht te nemen, uit vrees dat de tegenwinden in de Middellandsche Zee hem zouden beletten, zoo hij dien weg koos, om nog bij de opening der kamers te Parijs tegenwoordig te zijn. Te Havre gekomen had de Prins met leedwezen vernomen, dat men in het Zuiden van Frankrijk nu te vergeefs toebereidselen tot zijne ontvangst gemaakt had.

De Prins is met eene stoomboot de Seine opgevaren en alhier onder vreugdgejuich aangekomen. De Koningin, de Hertogen van Orleans en van Aumale zijn denzelve te gemoet gereisd; zijn toestand is overigens geheel buiten gevaar.

— Het gouvernement heeft omtrent Spanje de volgende telegraphische dépêche bekend gemaakt:

Bayonne, 5 December.

„Espanero meldt van Pampeluna, van den 3, dat de verkenning den 1 dezer op de linie van Zubiri gemaakt, hem de onmogelijkheid heeft doen inzien, om dezelve gedurende het wintersaizoen te herstellen. De gemeenschap met Frankrijk zal onderhouden worden door de afdeeling van Ullibarri en door de posten in de valleijen van Ahescoa en Zalazar.”

BELGIE

BRUSSEL, den 15 December

Het Belgisch gouvernement heeft over zestig duizend franken beschikt om een standbeeld voor den Kanunnik van Triest op te richten, wiens deugden hem den roemvollen bijnaam van den H. Vincentius de Paula hebben doen verwerven. De *Courrier Belge* beklagt zich in eenen voltairischen stijl over het besteden eener zoo groote somme gelds tot glans en roem van een goed en braaf Kanunnik, die alleen aan zijn geweten gehoor gegeven heeft, om het volksgeluk te bevorderen; en die zoo vele nuttige en liefdadige gestichten, zoo als algemeen bekend is, heeft opgericht en daargesteld.

IETS OVER DEN TEGENWOORDIGEN TOESTAND

DER

PRUISSISCHE RIJNPROVINCIEËN.

De door de Pruisische regering dezer dagen bewerkstelligde suspensie, en daarop gevolgde verwijdering van den Aartsbisschop van Keulen; den vrijheer *Droste van Vischering*, is een zoo buitengewone maatregel, dat men daaruit op het bestaan van een of ander dreigend gevaar moet besluiten, hetwelk de Pruisische regering zich genoodzaakt heeft gezien, daardoor af te wenden. De geringe gevoelens over den toestand, waarin de Pruisische Rijnprovincieën zich voelens over den toestand, zijn zeer uiteenloopende. Want, terwijl in dit oogenblik bevinden, zijn zeer uiteenloopende. Want, terwijl de een niet anders dan bloedtoonelen in dezelve te gemoet ziet, is de ander daarentegen van gevoelen, dat er geene vrees voor eene versterking der rust in dezelve bestaat. Deze van elkander verschillende gevoelens bewijzen reeds, hoe moeilijk het valt, om met eenige zekerheid een oordeel over den geest te vellen, welke de bevolking van eenen staat bezielt, die, zoo als de Pruisische, zonder vertegenwoordigend stelsel, en bij eene censuur der openbare nieuwspapieren, door de zachte willekeur van een regtvaardig Koninkrijk geregeerd wordt. Intusschen hebben, sedert de inlijving dier provincieën in de Pruisische monarchie, zoo vele gebeurtenissen plaats gegrepen, welke geschikt zijn, om eenig licht te verspreiden over de betrekkingen, waarin de regering en de bevolking dier provincieën thans tot elkander staan, dat het niet ongepast schijnt, dezelve kortelings te vermelden, ten einde alzoo bij te dragen om met kennis van zaken over eene gebeurtenis te oordeelen, waarop de aandacht van geheel Europa in dit oogenblik te recht gevestigd is.

De Rijnprovincieën, reeds in de democratische tijden der Fransche revolutie met de groote republiek vereenigd, werden door den val van Napoleon weder van Frankrijk gescheiden. Bij de verdediging van den oorlogsbui, werd het bezit van het grootste gedeelte dier landen door de geallieerde mogendheden aan Pruisen toegekend. De conscriptie en vele door het bestuur van den alleenheerscher ingevoerde drukkende belastingen, waren oorzaak, dat de geallieerde mogendheden in 1813 met geestdrift in dezelve ontvangen werden. Deze gunstige stemming der gemoederen werd niet weinig door eenen maatregel van het provisioneel gouvernement vermeerderd, ten gevolge van welke, onderscheidene hatelijke belastingen werden afgeschaft, en plantte zich bij de inbezitneming door Pruisen op de nieuwe regering voort, ten gevolge van de herbaling, der bij Koninklijk edict van Mei 1814 gegeven verzekering, van eene in de geheele monarchie in te voeren staatsregeling; zoodat ieder vol hoop en vertrouwen eene heilspellende toekomst te gemoet zag. De later plaats hebbende organisatie dier provincieën, beantwoordde echter weinig aan die verwachting, vooral ook, dewijl niets eene spoedige op handen zijnde invoering der beloofde staatsregeling scheden aan te kondigen.

De regering den kwaden indruk, door eenen ander te weeg gebragt, willende wegnemen, haastte zich, om door de oprigting

eener hoogeschool te Bonn, door eene herstelling van het klerikale des kapittels te Munster, door de afschaffing der gewone politie, en door de benoeming der zogenoemde immediate commissie om de invoering der grondwet voor te bereiden, eene andere rigting aan den volksgeest te geven. Dit gelukte ook volkomen. Maar toen de wegens derzelve hatelijkheid, door het provisioneel bestuur afgeschafte belastingen weder ingevoerd, en nog met eenen swaaren accijs op het gedistilleerd en den wijn of most vermeerderd werden (welke laatste de arme wijnbouwers de bedreiging afperste, dat zij, zoo men op dezelve bleef aandringen, de wijnstokken zouden omhakken), en de minister in eene bestraffende rescriptie op het protest der stad Coblentz, de spoedige invoering van nog andere belastingen aankondigde, toen het uiten der openbare volksstem, in zekere, aan den Kanselier, door eene deputatie overhandigd adres, waarin onder anderen verklaard werd, dat men in geenen deele aan de vervulling der door den Koning gegevene beloften twijfelde, door het opperhoofd van den staat werd afgekeurd, daalde de regering in het vertrouwen des volks, en verhiel zich eene oppositie, welke sedert, niettegenstaande de beste door de regering voor den bloei en het welzijn dier provincieën gevormde en uitgevoerde ontwerpen, steeds in algemeenheid en kracht is toegenomen.

Intusschen was er bij de Pruisische regering een vermoeden gezeten (want deszelfs gegrondheid is nooit gebleken), dat het tegen Napoleon gerigte en door dezen zoo gevreesde geheime genootschap, het deugdverbond (*Tugend-Bund*), zich op nieuw als een geheim staatkundig genootschap hersteld had, en dat daaruit voor de veiligheid der pruisische monarchie en voor die van Europa gevaar te duchten was. Onderscheidene dagbladen lieten zich destijds breedvoerig over dit ontwerp hooren, in vele van welke de Rijnprovincieën als het voornamste brandpunt van revolutionaire ondernemingen werden aangewezen. Deze en meer andere beweringen der drukpers, aan welke men aldaar een half officieel karakter toekende, openden de toegebragte wonde meer dan ooit, en de oppositie vermeerderde op eene verbaasende wijze, zonder dat men echter ooit de majesteit van den kroon uit het oog verloor.

Bij deze veelvuldige bezwaren voegden zich nog anderen van eenen eenigzins leederen aard. De verarmde geestelijkheid had, namelijk, even als hare teeken de hoop gekoesterd, dat de nog overgeblevene domeinen tot eene dotatie voor hun kerkgenootschap zouden gebezigd worden, dewijl dezelve bijna allen vroeger een eigendom van den geestelijken staat hadden uitgemaakt, toen deze hoop door den verkoop dier goederen in rook verdween. Maar bovenal werden de gemoederen van het grootste gedeelte der bevolking zeer ongunstig gestemd door de hevigheid, waarmede men een voor de regering gunstig antwoord, op de vraag omtrent de gemengde huwelijken, van hare geestelijkheid poogde te verkrijgen, gelijk mede de beschuldiging van onverdraagzaamheid, haar toegevoegd, wegens de door haar gegevene verklaring, dat die zaak alleen met den Paus kon afgedaan worden. In dezen staat van zaken scheide België zich van Holland af, en de werklank, die deze revolutie destijds in de Rijnprovincieën vond, zoude ook wellicht aldaar van eenen algemeenen opstand zijn gevolgd geworden, indien de regering het dreigend gevaar niet in tijds door eene sterke militaire bezetting had afgewend.

De inwendige toestand der kerk in die gewesten is echter tot op heden, zoo als onder andere nog uit het kortelings aan de hoogeschool te Bonn gebeurde kan blijken, nog te weinig bevestigd, om de gemoederen gerust te stellen, en de door de regering bewerkstelligde suspensie van den Aartsbisschop, moet die gemoederen van velen (der bewoners niet uiterste ontstemmen. De positie der Pruisische regering, met betrekking tot de Rijnprovincieën, is uit dien hoofde zeer moeilijk.

Wij mogen echter van de bekende wijsheid en gematigdheid der Pruisische regering met grond verwachten, dat zij het uiterste zal weten voor te komen, en zich voor het verwijt vrij te waken, van de brandende toorts in zoo vele brandbare stoffen te hebben geworpen, hoedanige op dit oogenblik, ook buiten hare Rijnprovincieën, in Rijn-Hessen, Rijn-Beieren, Baden, Hanover en elders, in ruime mate voorhanden zijn. Moge intusschen het gebeurde de groote mogendheden op het gevaar opmerkzaam maken, waarmede te gevolgen der Fransche Julij-revolutie Europa bedreigen, en even daardoor van hunne zijde krachtdadige maatregelen af te nemen, om de naburige staten voor de verdere verbreiding van dien brand te beveiligen.

(Aronbode)

LET'PERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

** Bij den Uitgever van dit Dagblad zijn de volgende Werken van de *Nationale Maatschappij ter Verspreiding van Goede Boeken te Brussel*, te bekomen.

DISCOURS sur les rapports entre la science et la religion évolués, prononcés à Rome par *Nicolas Wiseman*, Docteur en théologie, principal du collège anglais et professeur de Philosophie de Rome, traduits en français; 2 vol. in-8°, avec beaucoup de planches. f 3-50.

LES OPUSCULES DE MUZZARELLI, théologien de la sainte pénitence de Rome; 6 beaux et forts volumes d'environ 800 pages chacun. f 8-00.

TABLEAU POETIQUE DES FETES CHRETIENNES, par le vicomte *Walsh*; 3 beaux vol. ornés de 12 vignettes sur acier, aux fortes gravées à l'école royale de Bruxelles. f 1-50.

HISTOIRE DE TOUTS LES VOYAGES AU POLE NOUD, depuis 1380 jusqu'à 1833, par *H. Leprun*; 2 vol. ornés de 12 vignettes. f 1-25.

LES NOUVEAUX ECOLIERS VERTUEUX, ou vies édifiantes de quelques jeunes étudiants présentés comme modèles à la jeunesse; 1 vol. de 450 pag. f 0-75.

LES PENSEES DE BLAISE PASCAL, édition publiée par l'auteur des *Annales* du moyen-âge; 2 vol. avec un beau portrait. f 1-50.

OEUVRES CHOISIES DE TURQUETY; 1 joli vol. avec titre gravé. f 0-75.

MEMORIAL DES VIERGES CHRETIENNES, par *Cl. Arvisenet*; 2 vol. in-32o. f 0-75.

TABEAU DE CHRISTIANISME, par le même; volume in-32o de plus 200 pages. f 0-40.

LA SAGESSE CHRETIENNE, par le même; 2 vol. in-32o. f 0-90.

LA VOLONTE DE DIEU, par le même; 2 vol. in-32o. f 0-50.

LA VERTU ANGILOISE, par le même; 1 vol. in-32o. f 0-30.

TRAITE DES ETUDES, de *Rollin*, abrégé par *Boinwilliers*, deux jolis volumes, avec un beau portrait. f 1-30.

LE CHEMIN DE LA CROIX, pieux exercice par le bienheureux *Alphonse de Liguori*; avec seize gravures. f 0-60.

LES OPUSCULES DE MALEBRANCHE, 1 vol. avec un portrait. f 0-50.

IMITATION DE JESUS-CHRIST, traduite en vers français, par *Pierre Corneille*; nouvelle édition, collationnée sur les éditions originales; ornée de 6 belles vignettes. f 1-75.

GRAMMAIRE DES GRAMMAIRES, par *Giraud-Duvrier*. Douzième édition, corrigée par quatre professeurs, épurée d'une multitude de fautes et d'erreurs, mise en harmonie avec les nouvelles décisions de l'Académie française. Un très-gros volume de plus de 700 pages. f 2-75.

MEMOIRES DU PRINCE DE HOHENLOHE. Un volume orné d'un joli portrait. f 1-25.

TABEAU DES CATACOMBES DE ROME, par *M. Raoul-Rochette*. Un fort vol. orné de sept planches. f 1-00.

L'AVEUGLE DE LA MONTAGNE, par *M. de Nélis*, évêque d'Anvers. Un vol. avec une jolie figure. f 0-60.

LÉTTRES DE WILLIAM COBBETT aux ministres de l'Eglise d'Angleterre et d'Irlande; 1 vol. f 0-50.

LA COLONIE CHRETIENNE, histoire de plusieurs déportés jetés par un naufrage dans une île déserte, par *Sabatier de Castries*. Un beau vol. f 1-20.

L'HISTOIRE SAINTE, ou abrégé de l'Ancien et du Nouveau-Testament, précédé du sommaire de la Bible, poème de *M. de Fontanes*, suivi de tables chronologiques, orné de vingt vignettes, couverture lithographiée. f 0-60.

VOYAGE DU JEUNE ANACHARSIS EN GRECE, par l'abbé *Bartolomé*. Edition abrégée, dédiée à la jeunesse, ornée de vues gravées en relief par *M. Saulnier*. 2 vol. f 1-20.

et de jolies anecdotes propres à faire aimer la sagesse et à orner l'esprit des souvenirs de l'histoire. Huit vignettes; 1 vol; in 32. f 0-40.

MORALE EN ACTION DES JEUNES FILLES, par *M. de la Busnière de Vancé*; 3 édition, considérablement augmentée; 1 vol.; figures. f 0-45.

LES AVENTURES DE JEAN-PAUL CHOPPART, recueillies et racontées à ses jeunes amis, par *Louis Desnoyers*; quatrième édition, augmentée par l'auteur, revue et corrigée avec soin, ornée de neuf jolies gravures de Benoist suivie des aventures de jeunesse de *Mad. de Genlis*, de *Gæthe*, d'*Alfieri* et de *Jules Jâhin*; 2 vol. f 1-20.

OEUVRES CHOISIES DE LAMARTINE, ornées de six jolies vignettes, gravées par *Spol*, sur les dessins de *Victor Adam*. 1 vol. f 0-85.

OEUVRES CHOISIES DE CASIMIR DELAVIGNE, ornées de six jolies vignettes, gravées par *Benoist*, sur les dessins de *Victor Adam*. f 0-75.

MORCEAUX CHOISIS DE FRANKLIN, 1 joli vol. avec portrait. f 0-40.

HISTOIRE DE TOUS LES VOYAGES AUTOUR DU MONDE, par *M. G. Arnould*; 4 vol. ornés de 16 planches. f 2-50.

LA MER, nouvelle histoire des naufrages. 2 vol. f 1-00.

L'HISTOIRE DE JOSEPH, tirée de l'Ancien Testament, ornée de 12 figures gravées. f 0-55.

REVUE DE BRUXELLES, Directeurs spéciaux *M. A. Dechamps*, membre de la chambre des représentants, et *P. Dedecker*.

12. Vol. par an. Prix d'abonnement f 9 pour six mois usés volumes, 15 fr. pour l'année ou 12 volumes.

BEKENDMAKINGEN.

D. JACIBOWICZ, Bontwerker, heeft de eer het geachte publiek dezer Stad te berigten, dat hij voor de eerste maal in *Eindhoven* is uitgekapt met een schoon Magazijn *VERVAARDIGDE PELTERIJEN* voor Heeren en Dames, naar de nieuwste smaak; als ook een groot Assortiment Berlijnsche *MORGEN-JA-SSEN*. Hij is gelegeerd bij *L. BOOY*, in het Hof van Holland en verblijft 8 dagen.

Bij *L. HARTOGENSIS*, Splitser der Koninklijke Nederlandsche Loterij, nabij het Postkantoor alhier, bij wien behalve de in vorige Loterijen getrokkenne hooge prijzen, wederom in de afgelopen 172ste Loterij op No. 17336 de Premie van f 100,000 en op No. 9957 de Premie van de f 10,000 getrokken zijn, zijn voor de aanstaande 173ste Loterij wederom *HEELE* en *GEDEELTEN* van *LOTEN*, volgens Prijs-Courant te bekomen.

De trekking der eerste klasse begint den 27 December 1837.

Men verlangt met primo Februarij aanstaande een Geëxamineerd Roomsch-Katholijk *A.P.O.T.H.E.C.A.R.S.B.E.D.I.E.N.D.E* en voorzien van goede Getuigschriften, adres met franco brieven bij *M. A. VAN CRIMPEN*, Apothecar te *Amersfoort*.

MENAGERIE

RELACHE

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat de Wilde *DIEREN*, morgen *Zaterdag* geent voedsel bekomen en *Zondag* na acht en veertig uren niet gegeten te hebben de *EXERCITIEN* en *VOEDING* van grooter belang zullen zijn.

's Bosch den 15 December 1837.

H. MARTIN EN COMP.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 14 December 1837.

Rogge	f 5-00 à 4-75
Boekweit	4-08 à 3-50
Haver	2-26 à 2-20
	0-00 à 0-00

Het Nederlandsche pond Boter Roggebrood 26 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Weenen waren den 6 December de fondsen genoteerd: 5 pCt. Met. 105³/₈; 3 pCt. 78⁷/₈, Bankactien 1411.

Te Parijs waren de fondsen den 12 December genoteerd: 5 pCt. 107,60; 3 pCt. 79,50; Nap. rent. 78, 10; Sp. Ardoin 2⁵/₈, Passiv. 4¹/₂; Rom L. 100³/₈.

Te Antwerpen waren den 13 December de fondsen genoteerd. Belg. 101⁷/₈; O. Met. 105; Sp. Ard. 20, Nap. rent. 91³/₄; B. Tav. 39; Sicil. 90⁷/₈; Rom. L. 101⁷/₈; Cert. te Antw. 98³/₄; Braz. 97³/₈. Wisselk. op Amst. en Rott. ³/₈ pCt. pr. k.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Dingsdag 12 December, ten vier ure.

Werk. schuld 2¹/₂ pCt. 53³/₈. Dito 5 pCt. 101⁷/₈, ³/₄, ⁵/₈; Kansb. f 22³/₁₆, Amort. Synd. 4⁷/₈ pCt. 93³/₄, Handelm. 172³/₄, ⁷/₈, Dito 5 pCt. 100, Rotterd. Dito 118⁷/₈, Ardoins van 85 p. st. 19¹¹/₁₆, O. Met. 5 pCt. 101⁷/₈, C. olumb. 177⁷/₈, Braz. 78³/₄.

Woensdag, 13 December, ten vier ure

Werk. Schuld 2¹/₂ pCt. 53³/₈, Dito 5 pCt. 101⁷/₈; Kansb. f 22³/₁₆; Amort. Synd. 4⁷/₈ pCt. 93³/₄; ¹/₈, Handelm. 172³/₄, 1, Dito 5 pCt. 99⁷/₈, 100, Haarl. Spoorweg 125, Rotterd. 118⁷/₈, Ardoins van 85 p. st. 20⁷/₈, 20, Uitgestelde 6⁷/₈, Passive 4⁷/₈, Met. 5 pCt. 100³/₁₆, Braz. 79⁷/₈, ⁵/₈, ³/₈.

PRIS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 12 December 1837.

Naam	Laagste Hoogste Koers ten		Naam	Laagste Hoogste Koers ten		Naam	Laagste Hoogste Koers ten	
	koers.	koers.		koers.	koers.		koers.	koers.
Nederl. W. v. d. A. 5 pCt.	53 ³ / ₈	53 ³ / ₈	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	5	PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	f
Dito dito	40 ¹ / ₂	40 ¹ / ₂	Dito dito	3	3	Negot. Londen 1830...	4	pCt.
Uitgestelde schuld	22 ³ / ₄	22 ³ / ₄	NAPLES, Cert bij L. et G.	5	5	OOTENR., Aand. L. fl. 100	f	f
Kansbilj. van dito	93 ³ / ₄	93 ³ / ₄	Dito bij <i>Falconn.</i> et <i>C.</i>	5	5	Dito dito fl. 250	pCt.	1007 ³ / ₈ 1007 ³ / ₈
Amortissie Syndikaat 4 ¹ / ₂ pCt.	76 ³ / ₈	76 ³ / ₈	Leen. te L. bij <i>Roths.</i>	5	5	Metalliek	3	pCt.
Dito dito	172 ⁷ / ₈	172 ⁷ / ₈	Aandeele Tavoliero	3	3	Dito	3	pCt.
Handel-Maatschappij 4 ¹ / ₂	172 ⁷ / ₈	172 ⁷ / ₈	Dito te Parijs	3	3	Dito te Londen gen.	5	pCt.
Nieuwe dito	172 ⁷ / ₈	172 ⁷ / ₈	RUSL. Obl. <i>Hope</i> 18 ³ / ₄	5	5	Dito	2 ¹ / ₂	pCt.
O. I. Leening	19 ⁵ / ₁₆	20 ¹ / ₈	Dito dito 18 ³ / ₄	5	5	Ween. Bank Goll. et C.	5	pCt.
FRANKR. Ins. Grootb.	6	6	Cert. bij dito 18 ³ / ₄	5	5	Dito	4	pCt.
ENGBELR. dito	6	6	Obligaten te Londen	5	5	N. Weener-Aand. fl. 500	f	f
SPANJ. L. bij Ard. 85 p. st.	6	6	Certificat te Hamburg	5	5	DENEMARK, L. te Lond.	3	pCt.
Dit. bij dit. onb. sinkk.	6	6	Inschrijving in Amig.	6	6	BRAZILIEN, dito Fotsch.	5	pCt.
Passive	6	6	Certificaten van dito	6	6	DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f	f
Deferred	6	6	POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	5	5	RUS. FR. Aand. 500 fr.	f	f
Francische Uitgestelde	6	6				Dito 400 fr.	f	f
Engelsche Uitgestelde	6	6						